

paa det Stærkeste klart er fremhævet som provisorisk, og som kun blev betragtet som Noget, man kunde tage imod, fordi det var provisorisk, og hvis Endemaal var at føres over til noget Andet, der efter hele den Udviklingsgang, der er fulgt, maatte komme til at gaae i den Retning, hvori man nu gaaer. Men naar man nu vil sige: Det er dog besynderligt, at den ærede Folkethingsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds dengang har talt saaledes og nu seer paa det paa den Maade, han nu gjør, saa siger jeg: Det maa komme deraf, at den ærede Rigsdagsmand dengang, da han var 17 Aar yngre, udtrykkeligt erklærede — saaledes som det ogsaa staaer her i de Forhandlinger, jeg før nævnte, — at Grunden, hvorfor han udtalte sig, som han gjorde, var „fordi jeg hører til de afgjorte Fredelige og Underhandelende,“ og som han senere udtrykte sig: „Jeg staaer paa Forligelighedens og Fordragelighedens Standpunkt.“ Jeg har havt den Lykke at kjende det ærede Medlem lige siden den Tid, og jeg har vel hørt de Snesse, for ikke at sige de hundrede Gange, at han stod paa Forligelighedens og Fordragelighedens Standpunkt, og jeg skal ikke nægte, at det ærede Medlem af og til har overrasket ved at lade Noget gaae, som man skulde troe, der kunde være megen Opfordring til at sætte sig stærkt imod; men iøvrigt har netop det ærede Medlems Forligelighed meget hyppigt havt den særegne Mangel, at han først har benyttet sin Veltalenhed, og — jeg vil tilføie — sin hensynsløse Behandling af Personer og Motiver til at fremkalde overordentlig lidenskabelige Kampe, og naar disse vare i fuld Gang, er Forligeligheden kommen over det ærede Medlem, han har trukket sig ud deraf og har afholdt sig fra at stemme, medens Kampen har raset mellem dem, han havde sat ud paa hverandre. Saaledes er det hyppigt gaaet i de forløbne 17 Aar; men paa den anden Side tilstaaer jeg, at noget Saadant som denne Gang veed jeg ikke er passeret, at det ærede Medlem i den Grad har holdt ud, som han har gjort, og at han, der fornemmelig synes at sætte Pris paa Kjendsgjæringer og rolig Udvikling og har seet Alt det, som han har seet, dog gjør sig til den allerstærkeste drivende Kraft i hele den yderlige

Modstand mod, hvad der gjentagne Gange er afgjort; dette staaer for mig som usforklarligt hos ham. Hvad man derfor med Sikkerhed kan sige, er kun det, at det ærede Medlem — og, hvis han siger det, er det et stærkt Stykke, — her ikke kan sige, at han er en Fredens og Forhandlingens Mand og staaer paa Forligelighedens og Fordragelighedens Standpunkt.

Jeg skal, for ikke at trætte yderligere, tilføie mig at slutte med nogle Betragtninger angaaende selve den hele Forfatningsgags Gang og endelige Afslutning, Bemærkninger, som jeg selvfølgelig kun fremsætter som personlige Meninger, men som jeg er overbevist om alligevel allerede finde Gjenklang og succesfult i Aarenes Løb ville finde fuldere og fuldere Gjenklang rundt omkring i Landet. Jeg vil med Hensyn til denne Udviklings Gang og i Modsætning til, hvad det ærede Medlem oftere og nu ogsaa sidst har givet os, først fremhæve det som en særdeles, en stor Lykke, at det blev os forundt efter den uhykkelige Krig og den sørgelige Fred og trods al den Ophidselse, Søndersplitelse og Lidenskab paa den ene Side og Forsagthed paa den anden Side at bevare Lovlighedens Vej. Jeg siger: dette skyldes vi først Hans Majestæt Kongen, som udtalte det tidligt og trofast har bevaret den Beslutning, at den Vej vilde han følge, og vi skyldes det dernæst baade den Regjering, der afsluttede Freden, og den, der afløste denne, thi de have holdt fast paa denne Vej og styrket og støttet den; men vi skyldes det til Slutningen fornemmelig det danske Folks egen Sindighed og sunde Sands i saa Henseende. Det er det danske Folk, som har erkjendt, at det at forlade Lovlighedens Vej, selv om det kunde synes, at man kunde gjøre det i en Retning, som kunde være tiltrækkende og behagelig for det, har den uhyre Fare; at denne Fremgangsmaade ogsaa kan benyttes i en anden og modsat Retning, og at der ikke kommer nogen No i Forholdene, saasnart man engang har ladet denne Traad, briste. (Tjerskeriing; Hør!) Det ærede Medlem har jo sin egen Mening; men jeg troer at have godtgjort, at den ikke er det danske Folks Mening, og da jeg taler om det danske Folks Mening og bryder mig saare Lidet om det ærede Medlems Mening for Diebliffet, troer jeg ikke, at han skal gjøre